

Papp Imre
okl. faipari mérnök – ÉMI Nonprofit Kft.,
műszaki szakértő

BELSŐTÉRI AJTÓK

Lejáró építőipari műszaki engedélyek, újraértékelt vizsgálatok

A nyílászárókra vonatkozó előírásokat a közelmúltig magyar követelményszabványok tartalmazták. A külső homlokzati ablakok, erkélyajtók, tetőablakok és bejárati ajtók esetében harmonizált európai termékszabvány[1] lépett életbe, mely 2010. január 31-ét követően a termékek CE-jelölésének alapját képezi. Az európai szintű egységesítési folyamat részeként az új előírásoknak ellentmondó magyar szabványokat hatálytalanítani kellett.

A bejárati ajtókra is vonatkozó magyar követelményszabvány[2] és a minősítési szabályokat leíró szabvány[3] hatálytalanításával a belsőtéri ajtókra vonatkozó minősítő eljárás hivatkozási alapja megszűnt. Mivel a termékkör esetében harmonizált európai termékszabvány Magyarországon még nem lépett hatályba, a visszavont magyar szabvány tartalmára való hivatkozással továbbra is készültek építőipari alkalmassági vizsgálatok és Építőipari Műszaki Engedélyek (ÉME).

A teljesítmény állandóságának értékelésére és ellenőrzésére szolgáló rendszer az Európai Közösség Bizottságának 1999/93/EK határozata[4] által felhasználati területenként meghatározott.

– Tűzgátló, füstgátló és menekülési útvonalakon elhelyezett szerkezetekre az 1. rendszer vonatkozik, amely szerint egy, az építési termék teljesítményének állandóságára vonatkozó tanúsítványt kell egy bejelentett tanúsító szervezettől beszerezni, beleértve az építési termék teljesítményének értékelését, a gyártóüzem és az üzemi gyártásellenőrzés alapvizsgálatát, valamint az üzemi gyártásellenőrzés folyamatos felügyeletét, vizsgálatát és értékelését egy tanúsító szerv által.

– Általános felhasználási terület, különleges tulajdonság (klímaálló, léghanggátló) esetén a 3. rendszert kell alkalmazni, ekkor az építési termék teljesítményének értékelését egy bejelentett vizsgálólaboratóriumnak kell végeznie.

sőtéri ajtók esetére a 4. rendszer vonatkozik, ekkor a bejelentett szerveknek nincs feladatuk, az építési termék teljesítményének értékelését a gyártó végezheti.

Az építési termék direktíva (CPD) európai építési termék rendelettel (CPR) való felváltása[5] jogi szempontból újraszabályozta az építési termékek forgalmazásának és beépítésének kérdéseit. Ennek hatására módosult az építésügyi törvény[6] és az európai rendelet előírásainak kiegészítéseként megjelent a 275/2013. (VII. 16.) számú Kormányrendelet[7]. E szerint – a kormányrendeletben meghatározott kivételektől eltekintve – a megfelelő tartalmú termékszabvánnyal nem rendelkező termékekre – így a belsőtéri ajtókra is – Nemzeti (vagy Európai) Műszaki Értékelést kell készíteni. Az átmeneti rendelkezések között találjuk azt az előírást, hogy a meglévő Építőipari Műszaki Engedélyek lejáratukig érvényben maradnak. Értelemszerűen azonban az új rendeletek alkalmazása miatt további meghosszabbításukra nincs lehetőség, azokat át kell dolgozni a jelenlegi előírásoknak megfelelően. Lehetőség van az átdolgozás során egy-egy tulajdonság kiegészítő laboratóriumi vizsgálatára, a termékválaszték bővítésére, illetve új teljesítményértékelés elvégzésére.

A Nemzeti Műszaki Értékelés (NMÉ) egy adott építési termékre vonatkozó, Magyarországon érvényes dokumentum, amely egyike a teljesítménynyilatkozat alapját képező dokumentumoknak. Az ÉMI Nonprofit Kft. –

1. fotó – Az ajtótipus felépítése, kialakítása, műszaki tartalma bemutatótermekben ismerhető meg

Body = TAB) – az építési termékekre vonatkozó Nemzeti Műszaki Értékelések kiadását a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal kijelölése alapján végzi. Erre vonatkozó információk elérhetők a cég honlapjának Szolgáltatások menüpontjából.

Sok fejlesztés történt az ajtószervezetekben a korábban magyar szabványok által rögzített és a szakképzésben tananyagként szolgáló ajtószervezeteket illetően. Nem csak ragasztott pallótokos keretbetétes szerkezetű ajtókat kínálnak a szakkereskedések. Ma már ritkaságszámba megy a régi hevedertokos farostlemez borítású ajtó. A gyártók által jelenleg kínált termékek felépítése, műszaki tartalma a bemutatótermekben kiállított mintadarabok és metszetek által ismerhető meg. *Lásd az 1. fotón.*

A termékek műszaki tulajdonságait azonban nehéz a kinézetük alapján megítélni, összehasonlítani. A felhasználás módja (nedves helyszín, zajos külső tér) sok esetben egy-egy különleges jellemző meglétét követeli, melynek speciális kialakítással lehet megfelelni.

A visszavont státuszú magyar szabvány 11 tulajdonságot rögzített a belsőtéri felhasználású ajtószervezetekhez. A német nyelvterületeken alkalmazott német irányelv (RAL)^[6] az ajtókról 9 tulajdonságot rögzít minőségi termékek kontrollvizsgálataihoz. A Magyarországon jelenleg figyelembe vett tulajdonságokat a következő táblázat tartalmazza.

További információk, szabályozások (Irodalomjegyzék):

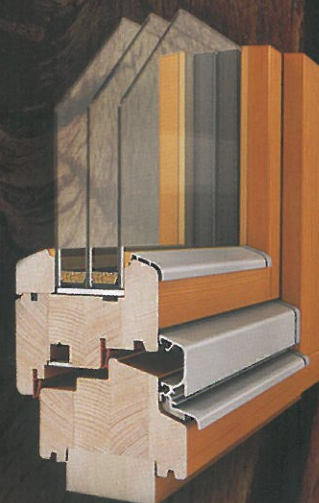
- [1] MSZ EN 14351-1:2006+A1:2010 jelű Ablakok és ajtók. Termékszabvány, teljesítményjellemzők
1. rész: Tűzálló és/vagy füstgátló tulajdonság nélküli ablakok és külső bejárati ajtók című termékszabvány
- [2] MSZ 9386:1993 jelű Ajtók műszaki követelményei szabvány (Hatálytalanítva: 2009.03.01.)
- [3] MSZ 9387:1993 jelű Ajtók minősítése és minőségtanúsítása című szabvány (Hatálytalanítva: 2009.03.01.)
- [4] A Bizottság 1999/93/EK határozata az építési termékek megfelelőségének a 89/106/EGK tanácsi irányelv 20. cikke (2) bekezdése szerinti, az ajtókra, ablakokra, ablaktáblákra, zsaluziákra, kapukra és a hozzájuk tartozó vasalatokra vonatkozó igazolási eljárásáról
- [5] 89/106/EGK Építési Termék Irányelv (CPD) és utódja az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU Rendelete (CPR)
- [6] 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- [7] 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő bevezetésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól

Üdvözlöm!

Engedje meg, hogy bemutassam cégemet és az ott készített termékeimet. A műhely szigorú gyártási szabályoknak megfelelően felszerelt üzem, mely lehetővé teszi olyan hőszigetelt nyílászárók gyártását, amelyek **IV68**, illetve **IV78 mm** rétegragasztott, két- vagy háromrétegű üvegszerkezettel készülhetnek. Természetesen rendelkeznek **EMI** minősítéssel, valamint **TVB** bizonyítvánnyal, ezért az itt készült ablakok és ajtók **CE**-jellel kerülnek forgalomba.

Szabó Tamás

ASZTALOSMESTER,
PERBÁLABLAK TULAJDONOSA

mobil: **06 20 385-3187**

műhelytelefon: **06 26 370-280**

e-mail: **perbalablak@t-online.hu**

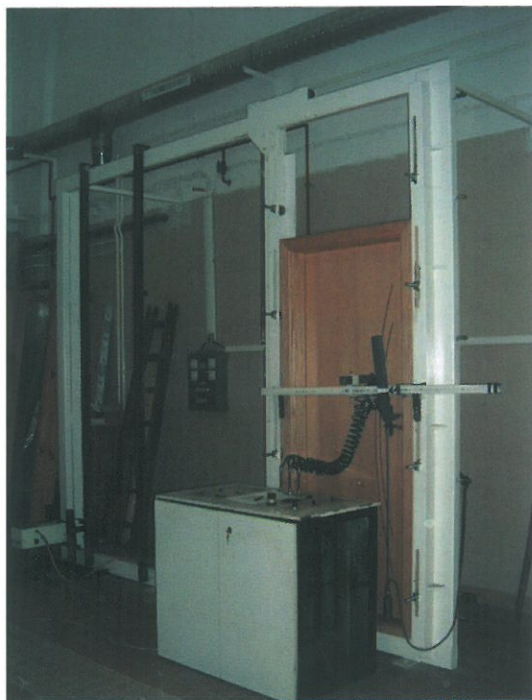
műhelycím: **2074 PERBÁL, FŐ ÚT 70.**

Alapvető jellemző	Alapvető tulajdonság	Vizsgálati módszer	Értékelés
1. Mechanikai szilárdság és állékonyság (épületre vonatkozó)			
<i>(Megjegyzés: Nincs a terméknel épületállékonyságot befolyásoló lényeges jellemző.)</i>			
2. Tűzbiztonság			
	Tűzvédelmi osztály	EN 13501-1:2007+A1:2010	54/2014 (XII. 5.) BM rendelet (OTSZ 5.0)
3. Higiénia, egészség- és környezetvédelem			
	Veszélyesanyag-kibocsátás (formaldehid)	MSZ EN 717-2:1996	MSZ EN 13986:2004+A1:2015
4. Biztonságos használat és akadálymentesség			
	Méret – méretpontosság	MSZ EN 951:2000	MSZ EN 1529:2001
	Derékszögűség	MSZ EN 951:2000	MSZ EN 1529:2001
	Általános és helyi síklapúság	MSZ EN 952:2000	MSZ EN 1530:2001
	Működtető erő (kezelhetőség)	MSZ EN 12046-2:2001	MSZ EN 12217:2015
	Mechanikai ellenállóság – Az ajtószárny síkjában ható függőleges terheléssel szembeni ellenállás	MSZ EN 947:2000	MSZ EN 1192:2001
	Mechanikai ellenállóság – Az ajtószárny síkjára merőlegesen ható statikus terheléssel szembeni ellenállóság	MSZ EN 948:2000	MSZ EN 1192:2001
	Mechanikai ellenállóság – Az ajtószárny síkjára merőlegesen ható dinamikus terheléssel szembeni ellenállóság	MSZ EN 130:2001	MSZ EN 1192:2001
	Mechanikai ellenállóság – Kemény test ütésével szembeni ellenállás	MSZ EN 950:1999	MSZ EN 1192:2001
	Mechanikai ellenállóság – Lágú nehéz test ütésével szembeni ellenállás	MSZ EN 949:2000	MSZ EN 1192:2001
	Nedvességváltozás hatása azonos légállapotú terekben	MSZ EN 1294:2001	MSZ EN 12219:2001
	Két különböző légállapotú tér közötti viselkedés	MSZ EN 1121:2001	MSZ EN 12219:2001
5. Zajvédelem			
	Léghanggátlás	MSZ EN ISO 10140-2:2011	EN ISO 717-1:1996Amd2006
6. Energiatakarékosság és hővédelem			
<i>(Megjegyzés: Belső térben nincs hőátbocsátási követelmény.)</i>			
	Hőátbocsátás	MSZ EN 10077-1:2007	MSZ EN 12412-2:2004
	Légzárás	MSZ EN 1026:2016	MSZ EN 12207:2001
7. Természeti erőforrások fenntartható használata			
	Tartós használhatóság	MSZ EN 1191:2013	MSZ EN 12400:2003

Az ajtótipusokról a 275/2013. (VII. 16.) Kormányrendelet értelmében kiállított teljesítménynyilatkozatban a vizsgálati és értékelő dokumentumokban rögzített osztályokba, kategóriákba sorolt tulajdonságokat fel kell tüntetni. A szakajtóban már korábban megjelent ennek gyártói elkészítésére, értelmezésére segédletet tartalmazó szakcikk.

Több olyan jellemzője is lehet az ajtóknak, mely speciális tulajdonsághoz kapcsolódik. Belsőtéri térelválasztás megvalósítható betörésgátló, illetve légzáró módon. Lehet az önzáródás, a pánikfunkció egy követelmény, illetve a nedvestéri alkalmazás is különleges alkatrészeket és kialakítást követel.

Közületeknél, kereskedelmi létesítményekben a nyitogató igénybevétel lehet kivételesen magas számú. Itt a szakmai nyelvezet „objekt kivitel” emleget, erősített keretszerkezetet, nagy tartósságú kilincs- és zárszerkezetet, megerősített pántolást alkalmaz már az ajánlatadás pillanatától. A lakáscélú felhasználáshoz elvégzett 50 000 ciklusú nyitás és zárás vizsgálat helyett akár 200 000 nyitás eredményének igazolására is szükség lehet. *Lásd a 2. fotót.*

2. fotó – Tartós használhatóság vizsgálat, 10 évi használatnak megfelelő nyitás elvégzésével.

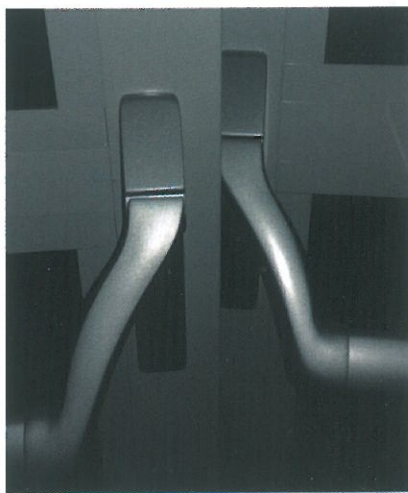
Az ellenőrző vizsgálatok során a felhasználási mód, alkalmazási terület függvényében több erősségi fokozatú igénybevételt szimulálnak a vizsgálatok. A sérülékenység kérdését emberi felsőtestet helyettesítő 30 kg-os homokzsákkal, illetve az ütődéseket megismételhető módon szimuláló 50 mm-es acél golyóval egyre növekvő ütmunkát kifejtve végzi el a laboratórium. Az

kek javasolt alkalmazási területe korlátozások alá esik. *Lásd a 3. fotót.*

3. fotó – Lágy nehéz test ütésvizsgálat során elszenvedett károsodása. Nem alkalmas a típus közületi, nagy forgalmú irodában való felhasználásra

A termékek alaptípusainak mintadarabjain elvégzett laboratóriumi vizsgálatok ellenére az egyedi ajánlatadási folyamat során többször előfordul, hogy speciális kérésnek kell az adott épületen megfelelni. Eltérő méretben történő legyártásra, speciális funkció ellátására (menekülési útvonalon – pánikzárral) szolgáló ajtó megrendelésére és beépítésére kerül sor. Gyártási pontatlanságok, beépítési hibák, használati mód megváltozása, rendeltetésellenes használat következtében előfordulnak működési hibák. Egy példaként *lásd a 4. fotót.* A megrendelő és a kivitelező közötti viták rendezésének egyik módja lehet szakértő felkérése az okok elemzésére és a lehetséges javítási módszerek kidolgozására. A Magyar Mérnök Kamara honlapján található névjegyzékéből lakóhely és szakterület alapján való szűréssel található ilyenkor műszaki szakértő.

4. fotó – Egy speciális vasalati kialakítás, melynek beállítási hibája funkciózavart okozott egy beépítési helyszínen, szakértői vizsgálatot követve. A két szárny beépítési méreteltérés, beállítatlanság miatt „összeakad”, az ajtó nem záródott

Természetes, hogy az építési projektek kivitelezését minden esetben megelőzi egy ajánlatkérés, műszaki előkészítés. Az internetes felületeken látványtervek készíthetők, katalógusok, prospektusok segítik a kiválasztást. Azonban ezekben nem sok szó esik a falszerkezethez való csatlakozásokról és a műszaki jellemzőkről. A több információ itt néha jobb minőséget jelent. Ahol beépítési metszetrajz, szerelési útmutató is rendelkezésre áll, ellenőrizhető módon be tudják mutatni a típus vizsgálati eredményeit, NMÉ és teljesítménynyilatkozat is rendelkezésre áll, nagy valószínűséggel

2016. XVI. évf. 1-2. sz.

Ár: 585 Ft; 2,19 Euro

ajtó | ablak | árnyékoló

spektrum nyílászáró-technikai szaklap

www.spektrumkiado.hu | www.ajtoablakkapu.hu

- | Az árnyékolástechnika jelene
- | Egy rejtélyes haláleset
- | Belsőtéri ajtók

 ALUPROF
ALUMINIUM SYSTEMS

AZ ALUPROF ÚJABB KIVITELEZÉSEI AMERIKÁBAN

16. OLDAL

